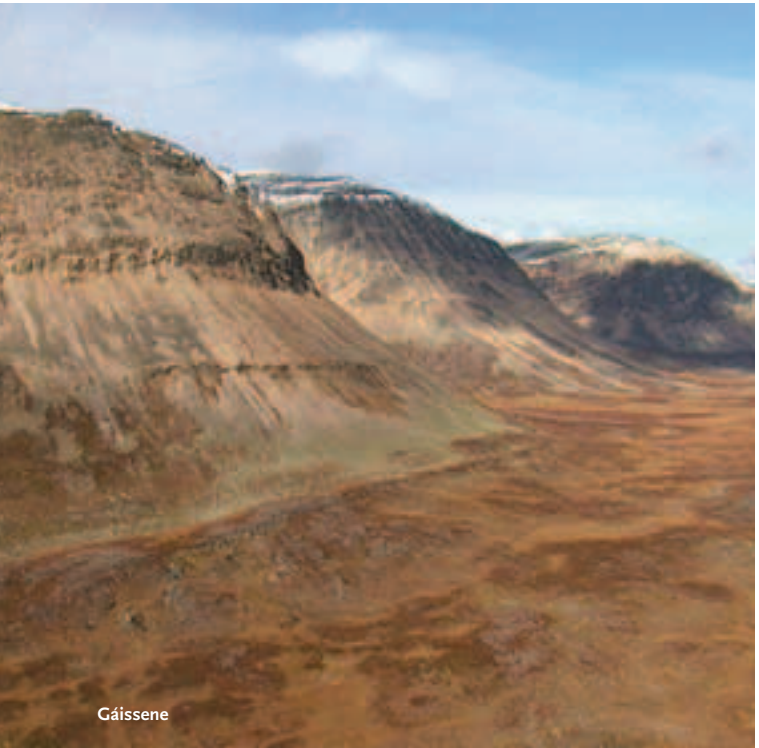

STABBURSDALEN

Verdens nordligste furuskog

Furutrærne i Stabbursdalen er kortvokste og buskete

Gáissene

Lune daler og karrige høgfjell

Stabburselva renner gjennom et ødemarksprega og vakkert landskap, som inneholder mange av Finnmarks typiske landskapsformer og naturtyper. Den karakteristiske fjellrekka Gáissene rager over det ellers slake Finnmarkslandskapet. I Stabbursdalen nasjonalpark finner du en av verdens nordligste furuskoger langs et urørt vassdrag med storslagne geologiske formasjoner. Stabbursdalen er også det nordligste leveområdet for flere dyre- og fuglearter.

NATUROPPLEVELSER

Friluftsliv

Nasjonalparken byr på flotte områder for turer både til fots og med ski. Enkelte stier er merket, og det finnes åpne hytter og gammer som du gjerne må bruke. Fiskemulighetene er fantastiske, både i Stabburselva, i sideelvene og i omliggende vann. Det er også gode muligheter for småviltjakt i nasjonalparken. Husk å kjøpe jakt- og fiskekort.

Laksefiske

Stabburselva er ei god lakseelv. Laksen var tidligere en viktig matressurs, og ble fisket med garn og tradisjonelle stengsler. I dag har sportsfiske overtatt, og mange søker til Stabburselvas stryk og kulper i håp om å få laks på kroken. Etter at man bygde laksetrapp i de to nedre fossene kommer laksen nå helt opp til Njákhágorzi, 28 kilometer fra munningen. Elva har også gode bestander av sjørøye og sjøørret, i tillegg til innlandsfisk som ørret, røye, gjedde og lake.

Det er til tider stor ferdsel ved fiskeplassene, og alle må vise hensyn for å begrense slitasjen på naturen. Det er merket stier til to fiskeplasser. Hvis du vil lage bål, så bruk de eksisterende bålplassene som finnes langs elva.

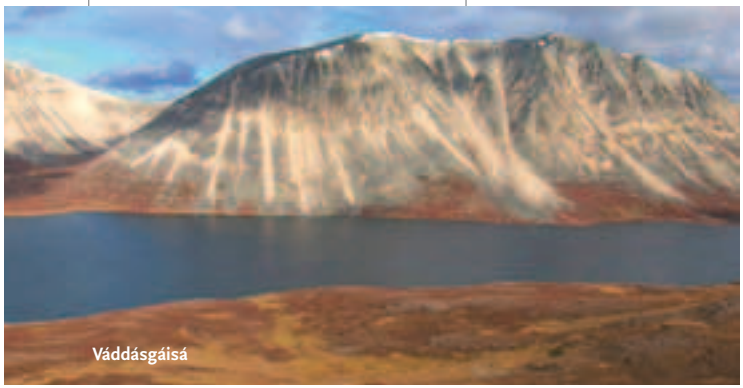

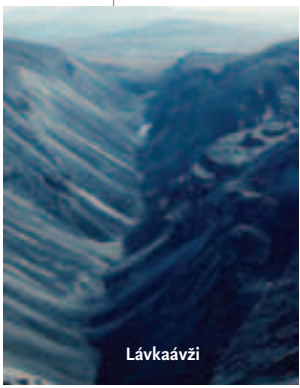
Stabbursfossen

Fiskemulighetene er flotte i nasjonalparken

Fra Stabburselva

Váddásgáisá

Lávkaávži

LANDSKAP OG GEOLOGI

I Stabbursdalen nasjonalpark finnes mange av Finnmarks typiske landskapsformer: karrig høgfjell, åpne vidder, trange elvegjel, fjellbjørkeskog og furumoer. Du kan også finne frodige lier med bjørkeskog i nasjonalparken.

Formet av is og breelver

Stabbursdalen er rik på spor fra isavsmeltingen. Ved slutten av siste istid, for ti tusen år siden, flommet store breelver fra sør og vest, først under isen, senere fra isfronten i sør. Smeltevannet gravde ut de mektige gjelene Rávttošávži i hoveddalen og Lávkaávži ved Diljohkdalen. Breelvene førte med seg store grusmasser som ble avsatt i et grusdelta ned mot Porsangerfjorden. Her kan du også se flere spor etter isavsmeltingen i terrenget: enorme terrasser, gamle elveløp, eskere og dødisgroper. Etter istida har Stabburselva gravd seg ned i det storslåtte terrasselandskapet.

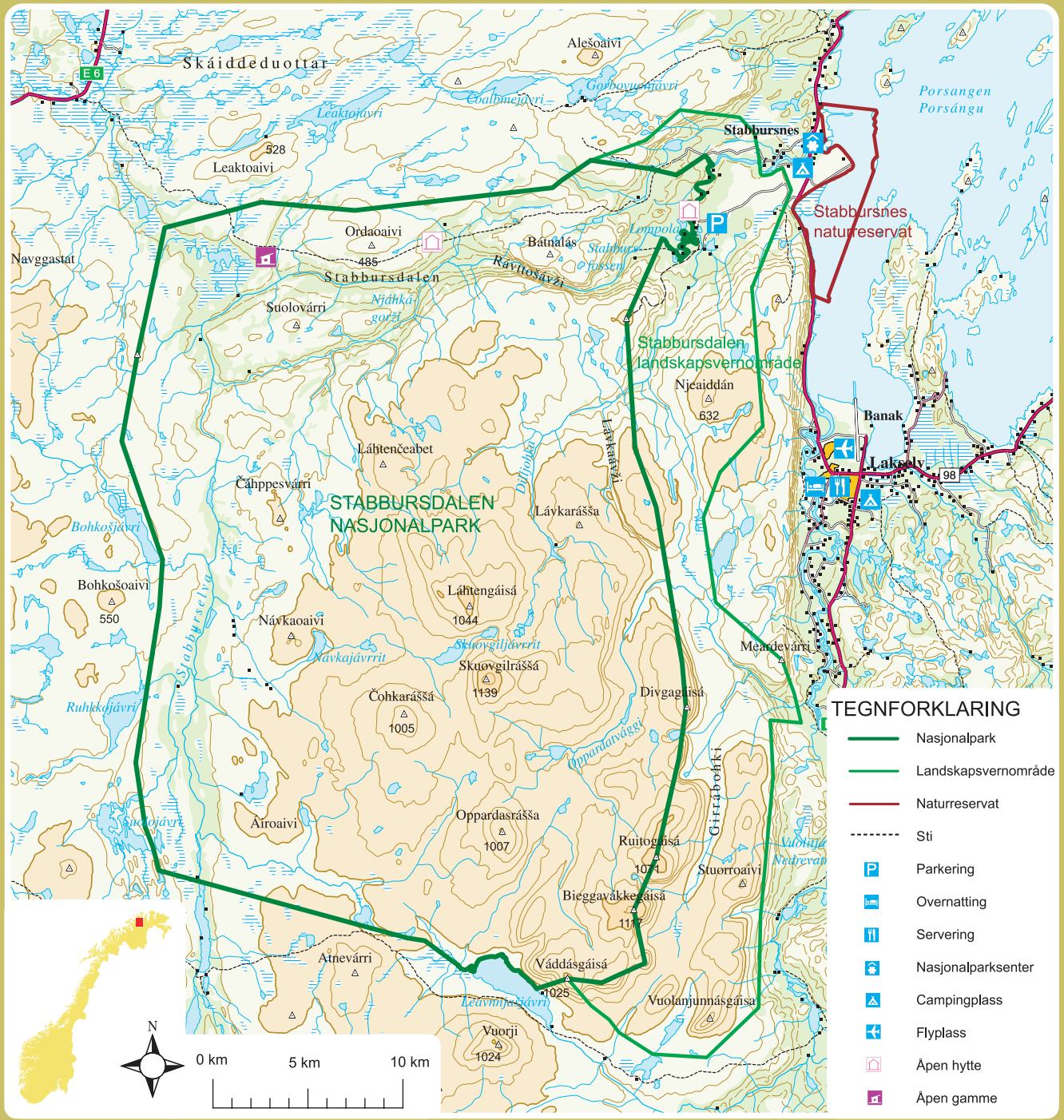
Fjellørken i Gáissene

I sørøst strekker den karakteristiske fjellrekka Gáissene seg fra Stabbursdalen og østover mot Tanadalen. Landskapet i nord og vest har et mer avrundet viddepreg. Gáissene er skyvedekker, rester av enorme havbunnsplater som ble skjøvet inn over land for 400 – 600 millioner år siden. De høyeste toppene er på over 1100 meter, og er blant de høyeste i Finnmark. I sørøst brytes høyfjellsterrenget av de to vidstrakte, arktisk pregede u-dalene Girrábohki og Oppardatvággi. Deler av fjellområdene i sør kan beskrives som en grå og naken "fjellørken" med blokk- og grusmarker med lite plantevekst.

Uberørt og variert elv

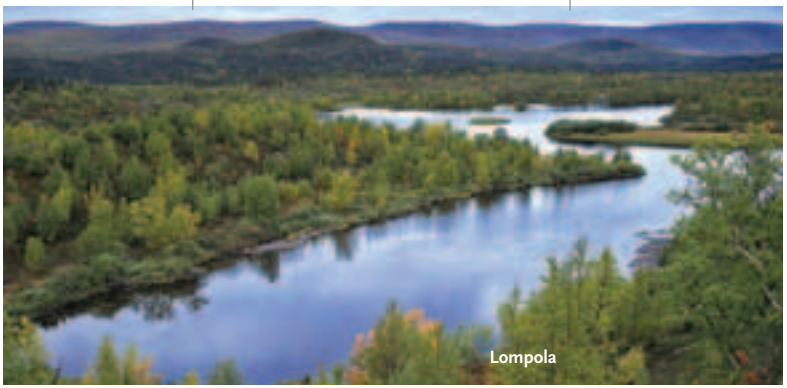
Det er få store vassdrag i Norge som har et så uberørt preg som Stabburselva. Bortsett fra den helt nederste delen, er den 60 km lange elva så godt som uberørt av tekniske inngrep.

Dalen er åpen i den øvre delen, og elva går i trappetrinn med fosser og dype kulper. Lengre ned blir dalen trangere og elva går gjennom canyonformede fjellskjæringer på 10-20 meter. Nedenfor det store elvegjelet Rávttošavži vider dalen seg ut i et åpent terrasselandskap med furuskog. På slettelandet nederst i Stabbursdalen går elva stille og danner mange krokete sjøer. Dette våtmarkspartiet, Lompola (Luobbal), hører til de rikeste områdene i nasjonalparken.

Formgiving og digital kartografi: Gåsvatn kart-tjenester, www.kart-tjenester.no Digitale kartdata: Statens kartverk N250. Tillatelse nr. MAD12002-R125240

Fjellrype

Lompola

Ekorn

PLANTE- OG DYRELIV

Furuskog i karrig natur

I varmeperioden for cirka 5000 - 7500 år siden hadde Finnmark sammenhengende furuskog som strakte seg fra innlandet langs dalførene og fjordene ut til kysten. Da klimaet ble kaldere, trakk skogen seg tilbake, men holdt stand i enkelte lune dalfører, slik som Stabbursdalen. Her vokser en av verdens nordligste furuskoger med opptil 500 år gamle trær. Furuskogen er nordligste utpost for flere dyre- og fuglearter, og er en sårbar naturperle i et karrig landskap.

Furuskogen er åpen med lave, buskete trær. Trærne vokser langsomt her nord, og er utsatt for frost- og vindskader. Tørt og karrig jordsmonn gir lite næring til plantelivet og bidrar til en fattig undervegetasjon av lav og lyng.

Berggrunnen består for det meste av fattige bergarter av sandstein og skifer, men enkelte steder finnes dolomitt (kalkstein) som gir opphav til rikere vegetasjon. Du kan faktisk finne gråoreskog, tette ospeholt, frodige høgstaudeskoger og kravfulle orkideer i nasjonalparken.

Våtmarksoase

I kontrast til den karrige naturen omkring, ligger Lompola som en frodig våtmarksoase nederst i dalen. Langs elva står starr- og vierbelter omkranset av vakker furuskog. Området har et rikt fugleliv og er viktig som hekkeplass, spesielt for ender og sangsvane. Hule trær i den gamle furuskogen gir reirplass for hulerugere som kvinand og laksand.

Dyreliv

Det er mange arter som har sitt nordligste leveområde i Stabbursdalens furuskog. Ekorn og fugleartene storfugl (tiur og røy), lavskrike og konglebit finner du ikke lengre nord enn her. Stabbursdalen er også hekkeområde for flere rovfugler. Den nederste delen av dalen er et viktig beiteområde for elg vinterstid. Jerv og gaupe har tilholdsted i dalene i nasjonalparken, så om du er heldig kan du få se disse rovdyra.

HISTORIE OG KULTURMINNER

Stabbursdalens naturressurser har vært en viktig del av næringsgrunnlaget for den sjøsamiske befolkningen. Her er lange tradisjoner for jakt, fiske og fôrsanking. Starrbeltene i Lompola ble før i tiden slått til vinterfôr, og gamle stubber i furuskogen vitner om tidligere hogst til båt- og husbygging. I samenes før-kristne religion hadde landskapet en sentral plass i det religiøse livet. Enkelte fjell og innsjøer ble ansett som hellige, og sieidisteiner (offersteiner) var viktige religiøse symboler. Fangstgraver er spor etter eldre tiders villreinfangst, som på 1600-tallet ble avløst av tamreindrift. Nasjonalparken benyttes fortsatt til reindrift. Det er tamrein i nasjonalparken hele sommerhalvåret, og du kan se reingjerder og anlegg som brukes i drifta. Reingjerdene er viktige for å unngå sammenblanding av reinflokkene.

Tradisjonell gamme i nasjonalparken

Tamrein på beite

I en nasjonalpark er du naturens gjest

- Gå hvor du vil, på beina eller på ski. Alt som har motor er i utgangspunktet forbudt.
- Rast hvor du vil, og overnatt gjerne i telt. Rydd opp etter deg, og ta med søpla hjem.
- Du kan tenne bål, men husk det generelle bålbrenningsforbudet i skogsmark mellom 15. april og 15. september. Vis hensyn når du sanker ved.
- Du kan plukke bær, matsopp og vanlige planter til eget bruk. Vis hensyn til kulturminner, vegetasjon og dyreliv. Ta ekstra hensyn i hekke- og yngletida.
- Benytt deg av mulighetene til jakt og fiske. Husk jakt-/fiskekort. Ikke bruk levende fisk som agn. Du må heller ikke ta med deg levende fisk fra ett vassdrag til et annet.
- Du kan ta med deg hund, men husk båndtvang i perioden 1. april til 20. august.

Kort om Stabbursdalen nasjonalpark

Hvor:
I Porsanger og Kvalsund kommuner i Finnmark fylke.

Fremste særpreg:
Karrige høgfjell, urørt vassdragsnatur og verdens nordligste furuskog.

Friluftsliv:
Området er noe tilrettelagt for fjellvandring, med stier, åpne hytter og gammer. Bra laksefiske i elva, også med muligheter for å få sjørøye og sjøørret samt innlandsfisk. Gode områder for småviltjakt.

Slik kommer du til Stabbursdalen nasjonalpark:
E6 fra sør: 13 km nordover fra Lakselv sentrum
E6 fra nord: 2 km sørover fra brua over Stabburselva.
Skiltet innkjørsel på grusveg, P-plass etter 6 km

Informasjon om overnattings- og servicetilbud:
Arctic Active, tlf 78 46 07 00.
info@arctic-active.no, www.arctic-active.no

Kart:
1935 II, 2035 III, 2034 IV og 1934 I i serien «Norge 1:50 000»

Opprettet:
1970. Utvidet i 2002.

Areal:
747 km^2

Tilliggende verneområder:
Stabbursdalen landskapsvernområde på 189 km^2 grenser mot nasjonalparken i øst.

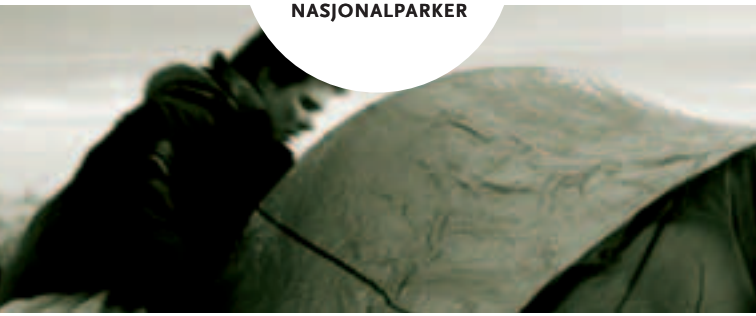
Stabbursnes naturreservat ligger ved fjorden øst for nasjonalparken.

Nasjonalparksenter:
Stabbursnes Naturhus og Museum, tlf. 78 46 47 65,
e-post: stabburs@online.no, www.museumsnett.no/stabbursnes

Forvaltning og oppsyn:
Fylkesmannen i Finnmark, tlf 78 95 03 00,
e-post: postmottak@fmfi.no
Statens naturoppsyn, avd. Lakselv, tlf 91 62 20 03

Mer informasjon:
www.norgesnasjonalparker.no

NORGES
NASJONALPARKER

Norges nasjonalparker – natur som får være seg selv

I Norges nasjonalparker er det naturens lover som gjelder. Det er naturen selv som bestemmer, og gjør ting i sitt eget tempo. Vi oppretter nasjonalparker for å ta vare på store naturområder – fra hav til fjell. For naturens egen skyld, for oss og for kommende generasjoner.

Nasjonalparkene byr på et mangfold av muligheter og opplevelser. Flott og variert natur, jakt, fiske, planter, fugler, dyr og kulturminner.

Ta i mot invitasjonen – bli kjent med naturen og våre nasjonalparker.

Direktoratet for
naturforvaltning
www.dirnat.no

TE1194
Guri Jernstad AS. GRØSET™
Foto: Torbjørn Moen, Anstein Mikkelsen, Almar Pauligen, Gry Ingebretsen, Samfoto.